

203826

CINCI-DECI DE COLINDE

(religioasă 23 + XXVII lămură)

adunate de școlari dela școlele
medii române

din Brașov,

sub conducerea lui
BCU Cluj / Central University Library Cluj

ANDREIŪ BÂRSEANU,
profesor.

BRĂȘOV.

❖ TIPOGRAFIA A. MUREȘIANU. ❖

1890.

203 P26

CINCI-ȚECI DE COLINDE

216

adunate de școlari dela școlele medii române

din Brașov,

sub conducerea lui

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ANDREIŪ BĂRSEANU,

profesor.

BRAȘOVŪ.

❖ TIPOGRAFIA A. MUREȘIANU. ❖

1890.

Cinci-deci de colinde

adunate de școlarii dela școlile medii române din Brașov.*)

A) Colinde religiose.

I.

- Noi umblăm
Să colindăm
P'astă sară'ntunecósă,
P'astă tină necălcată;
5. Noi umblăm
Să o călcăm.
Ne'ntălnim cu Dumneșu
Cu vestmentu mohorită,
Mare, lungă până'n pământ.
10. Împrejuru pólóru
Suntă totă stele mărunțele,
Mai pe susă mai măricele.
Mâna stângă crucea duce
Ș'a deréptă bosiocă,
15. Bosiocu fetelóru,
Măghirană nevestelóru,
Mărú de aurú junilorú
Și crucea bétrănilóru.

Auđită în Brașovú de A. Gămulea.

*) Ca profesorú de limba română, îndemnaí pe școlarii din clasele mai inferióre înainte de feriile Crăciunului din ultimii patru ani, 1887—1890, să'și însemneze colindele, ce le vorú auđi acasă în sərbători. Aprópe toți școlarii dădură ascultare îndemnului meu, mai fiecare aduse la întórcerea sa de acasă celú puținú câte o colindă. Colindele adunate le cetirămú apoi cu toții în clasă, le aseménarămú unele cu altele și aleserămú pe cele mai frumoșe și mai puținú cunoscuté. Lucrarea acésta făcú mare bucuriá școlarilorú și rezultatulú ei suntu paginile urmátóre. Însemnezú însă, că pe lângă colindele adunate de școlarii amú introdusú în colecțiunea de față și câte-va colinde auđite de mine, precum și câte-va piese adunate de colegulú I. C. Panțu prin școlarii sêi. La fiecare piesă este însemnatú numele colectantului și loculú, în care a fostú auđită colinda. — A. B.

II.

- Pogorit'a Dumneșu
 Cu vestmântu mohorită,
 Mohorită până 'n pământ.
 Dér în pieptu și 'n spătimele
- 5 Luciși stele mărunțele,
 Pe din susă mai măricele.
 Luciși luna cu lumina
 Și sórele cu căldura.
 Dér în cești doi umerei
- 10 Luciși doi luceferei.
 Mâna stângă crucea 'și duce
 Ș'a deréptă bosioce,
 Bosioculă feteloră,
 Măghirană nevesteloră,
- 15 Tămâița babeloră,
 Mără de aură juniloră
 Și crucea bătrăniloră.
 Raiule, grădină dulce,
 Nu mă 'ndură d'a mă mai duce
- 20 De mirosulă floriloră, library Cluj
 De dulceta pomeloră,
 De versulă păsăriloră,
 De sgomotu-albineloră.
 Susă în pórta lui Christosă
- 25 Rămăi, omă bună, sănătosă
 Ca ună trandafiră frumosă,
 C'ai fostă gazda lui Christosă;
 Rămăi gazdă sănătósă
 Ca o garófă frumósă!*)

Audită în Săcele de C. V. Căciulă.

*) Într'o variantă, audită dela ună Țigană din Ghelintă (lângă Breșcu), se dice:

- Ia vă sculați d'omeni bună,
 Lerule Dómne,
 Și v'aprindeți luminióre,
 De veți bine
5. Cine 'și vine?
 Vine 'și bunu Dumneșu.
 Da cu ce mi-e 'mbrăcătélă?
 Cu vestmântu mohorită,
 Lungă e, lungă până 'n pământă;
- 10 Pela pôle totă cu stele,
 Tr'amândoi'si umerei
 Lucă'si doi luceferei.

III.

- Pe sub nourî, pe sub mare
Mărulă cu florile 'ndalbe,
 Răsărit'a mândru sóre.
 Da nu-i sóre răsărită,
 5 Că-i o sfântă mănăstire;
 Mănăstirea slujbă ține.
 Iacă vine-o corăbióră
 Incărcată de 'ngerei.
 In mijlocu 'ngeriloră
 10 Șade bunulă Dumneșeu
 Cu vestmântă
 Până 'n pămëntă.
 Din josulă vestmântului
 Numai stele mărunțele,
 15 Mai în susă mai măricele.
 Și s'ajungă, gazdă, s'ajungă
 Multe-ajune de Crăciună!

Auđită în Turcheșă (Săcele) de *Iónă Mînea*.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

IV.

- Colea'n delă, pe după delă
 Pare 'mî sóre că 'mî răsare,
 Da nu-i sóre răsărită,
 Ci e gazda 'mpodobită
 5 Cu podóbe de d'argintă,
 Cum n'amă vėđută de când sūntă.
 Cu călușu gălbioră,
 Da nu-i galbină de făptură,
 Ci-i galbină d'alergătură,
 10 C'alergată și mî-a d'umblată,
 Pe Dumneșeu l'a cătată,
 L'a cătată și l'a d'aflată
 Susă în slava cerului,
 In chilie de tămăie
 15 Cu d'ușile d'alămăie.
 C'asta-i điuă de Crăciună,
 Noi umblămă ș'o colindămă,
 Peste d'ai c'o închinămă,
 O 'nchinămă spre sănătate

- 20 Și cu multă veselie
Ca Dumnezeu să ne ție.

Auđită dela unŭ Țiganŭ din Ghelinta

V.

- Nicŭ nu ninge, nicŭ nu plouă,
Nicŭ nu cade picŭ de rouă,
Esă aburŭ din pământŭ,
Da nu'sŭ aburŭ, da nu'sŭ aburŭ,
5 Că'sŭ doi sfinți
Împodobiți,
De caută pe Dumnezeu,
Că de multŭ
L'orŭ fi perdutŭ,
10 Din postu Săn-Petrului
Pân' într'alŭ Crăciunului.
Pe Dumnezeu mi'lŭ găsia,
Domnu sfântŭ ce mi'și făcea?
Punea ceru de pământŭ
15 Cum l'a pusŭ și nu s'a prinsŭ.
Și l'a pusŭ a doua oră,
Cum l'a pusŭ și nu s'a prinsŭ.
Și l'a pusŭ a treia oră,
Cum l'a pusŭ, așa s'a prinsŭ. —
20 Noi umblămŭ și colindămŭ
Și la gazdă o 'nchinămŭ.

Auđită de *Clementă Boierŭ* dela unŭ Țiganŭ din partea Făgărașului.

VI.

- Noi umblămŭ să colindămŭ,
Florile dalbe,
Pe Dumnezeu ilŭ cătămŭ.
Îlŭ cotarămŭ
5 Și'lŭ d'afiarămŭ
În iescle de boi născere,
Din pociumbŭ făclii ardele.
Maica sfântă 'lŭ infășia
Și din graiu așa grăia:
10 Două mere,

Două pere,
Două țite d'albe-a mele!

Audită în Dumbrău de *M. Popa*.

VII.

- In ostrovu mărilor
Mănăstirea domnilor.
Mănăstire dalbă, sfântă,
Sfânta slujbă cine-o cântă?
5 O cântă sfântu Iónu
Cu diaconul Ștefanu.
Dér de-ascultatú cine-ascultă?
Precesta cu fiu său.
Precesta dac'auđia,
10 Grele lacrămi că-i pica,
Grele sântú ca pietrile
Și de marí ca merele;
Unde pică, se usca
Și nimicú nu mai creșcea.
15 Și fiu din gură ȃice:
— Tací, măicută, nu mai plânge!
— Cum n'asu plânge și-asi ofta,
Când vedú la Pilatú în curte
Trei meșteri și trei tâlharí
20 Cioplindu'ti cruce de bradú!
— Lasă, maică, să ciopléscă,
Pe min' să mă răstignéscă,
Lumea să se mântuiască
Și ție să'ti mulțáméscă!

Audită în Brașovú de *Christea Frunđă*.

VIII.

- Colo'n josú și mai în josú,
Unde-i locu mai frumosú,
Este o dalbă mănăstire
Cu ușile josú pe mare,
5 Cu ferestrele spre sóre.
In lăuntru ce era?
Unú copilú ce totú plângea.
Maică-sa din graiu grăia:
— Tací, copile, nu mai plânge,
10 Că mama ție ți-o da
Două mere 'ntraurele,

- Ca să te totu joci cu ele!
 Fiu totu nu inceta,
 Ci plângea, se tânguia.
 15 Maică sa ér îi grăia :
 — Tacî, fiule, nu mai plânge,
 Că mama ție țî-o da
 Și cheile raiului,
 Raiu sfântu să'lă stăpânescî
 20 Și ceru să'lă moștenescî!

Auđită în Tohanulă vechiū de *N. Gaborū*.

IX.

- Sara de-astă sară
 Multū mî-e sară mare,
 Sara de Crăciunū
 Unū fiu s'a născutū
 5 Din maică curată,
 Trupū făr' de păcate.
 Doi îngerî din cerū
 De veste mî-au prinsū,
 Josū s'au coboritū,
 10 La elū au venitū,
 Pe elū l'au cerutū :
 — Dă-ni'lū nouē, maică,
 Să țî'lū botezămū,
 Să țî'lū creștinămū!
 15 Lorū că li l'a datū,
 În pólă l'au luatū,
 La rîu mi-l'au dusū,
 Rîulū Iordanū.
 În lapte l'au scăldatū,
 20 În vinū l'au botezatū,
 Sfântū nume i-au pusū :
 Iisusū Christosū,
 Ca să stăpânescă
 Cerulū și pământulū
 25 Și pe noi de-a rëndulū.

Auđită în Budila de *Iónū Purece*.

X.

În casă la cestū d'omū bunū
 Mese tinse,

- Jețuri scrise,
 Dér la masă cine-mi șade?
 5 Șade Domnulă Dumneșeu
 Cu moșu Crăciunū celū bătrânū
 Și cu Ionū, sântū Ionū.
 Déră ei ce mi-și făceau?
 Déră ei se ospétau,
 10 Mai tare se sfātuiau:
 Care este celū mai mare?
 — Tu, Dómne, ești celū mai mare,
 Că'ți este mărirea mare
 Și ții cerulū și pământulū
 15 Și pe noi pe toți de-arêndulū.
 Să'mi fi, gazdă, sănătósă,
 La mai mulți ani veselósă
 Ca o garófă frumósă!

Auđită în Budila de *Vasile Purece*.

XI.

- Ale cui isū ceste curți
 'Nalte, 'nalte, minunate
 Și de sóre luminate,
 Înăuntru aurite,
 5 În afară argintite?
 În mijlocu curților
 Tinsă'i masa domnilorū,
 Masă mândră de mêtase.
 Dér pe masă ce se află?
 10 Unū colacū de grâu curatū
 Și vinū roșu strecuratū.
 Dér la masă cine șade?
 La 'ntâielea cornū de masă
 Șade bunulū Dumneșeu.
 15 L'alū doilea cornū de masă
 Șade Petru, frate-sėu,
 L'alū treilea cornū de masă
 Șade Ionū, sfântū Ionū,
 L'alū patrulea cornū de masă
 20 Șade domnulū curților
 În mijlocu sfinților.
 Totū închină, mulțămesce,
 Cu toți sfinții se cinstesce.

Auđită în Zêrnesci de *Ionū Șona*.

XII.

- Sub umbriță la doi meri
 Domnului, Dumneșeu,
 Cine că elū se d'umbresce?
 'susū Christosū din cerū prânșesce.
- 5 — Haide, Petre, să prânșimū!
 — Eu n'amū venitū să prânșescū,
 Ci-amū venitū să povestescū:
 Iuda 'n raiu că s'o băgatū,
 Ce-o fostū bunū totū o luatū,
- 10 Scăunelū de judicie,
 Bețigașū de otânjie.
 — Na'ți tu, Petre, biciulū meu
 Și te du pe celū părēu
 Totū trosnindū și fulgerândū.
- 15 Iuda dór' s'o spăimēntare.
 Ce-o fi bunū totū mī-o lāsare.
 Scăunelū de judicie,
 Bețigașū de otânjie. —
 C'asta-i diua de Crăciunū,
- 20 Noi umblāmū s'o colindāmū,
 Frumosū gazdei o 'nchināmū,
 I-o 'nchināmū cu sănētate
 Să trăiască, 'mbētrânēscă
 Cu dalba de jupânēsă,
- 25 Cu doi coconășī în brațe!

Auđitā dela unū Țiganū din Ghelintā. (cāngă *Proct 4/1*), v. nr. 177
el colt luncet

XIII.

- Susū în pórta raiului
 In mijlocu cerului
 Frumósă masă e 'ntinsă,
 Dér la masă cine șade?
- 5 Șade Domnulū Dumneșeu
 Cu Iónū, sfāntu Iónū.
 Dér din gură ce grăiră?
 De Iuda se sfātuiră.
 Că Iuda a biruitū,
- 10 Cheile că le-a luatū
 Și în raiu că a intratū,
 Dér din raiū elū ce a luatū?
 A luatū luna cu lumina
 Și sórele cu căldura

- 15 Și crucea de sărutatū,
 Bosiocū de botezatū,
 Bosioculū fetelorū,
 Măgheranū nevestelorū,
 Ismă crétă babelorū,
 20 Bulzū de aurū jnilorū. —
 Să fi, gazdă, sănătósă,
 La mulți ani mai veselósă,
 Ca și tómnă cea bogată,
 Cu de tóte 'ndestulată.
 25 Pe noi să ne dăruiți
 Cu doi, trei bani de argintū;
 La Crăciunū
 Unū cojocū bunū,
 Și bani mari
 30 În buzunarū.

Auđită în Satulungū de *L. Dogarū* dela unū Țiganū.

(*V. Satulungū p. n. xxi*)
 XIV.

- Ia te uită, Dómne sfinte,
 Că suntu nouē popi bētrâni
 Și cu nouē dăscălăi.
 Dér la slujbă cine-ascultă?
 5 Imi ascultă maica sfântă
 Cu dragū fulețū în brațe.
 Fiulū însă îi plângiară,
 Maica sfântă îi diceră:
 — Tacī, fiule, nu mai plânge,
 10 Că ție maica ți-o dară,
 Ți-o da mere,
 Ți-o da pere!
 Fiulū însă n'ascultară,
 Maica sfântă îi diceră:
 15 — Tacī, fiule, nu mai plânge,
 Că ție maica ți-o dară,
 Ți-o da buți
 De bani mērunți;
 Tacī, fiule, nu mai plânge,
 20 Că ție maica ți-o dară
 Și cheile raiului,
 Raiu sfântū să'lū stăpânescī,
 Pe noi să ne mântuescī

Auđită în Zêrnesci de *Iónū Guguianu*.

XV.

- Ia te scólă, gazdă bună,
 Da Lerü, Dómne Lerü,
 Că'ți aducü pe Dumneđu
 Mititelü, infășețelü
- 5 In scutecü de bumbăcelü,
 Cu tichie de bumbacü
 Bătută cu diamantü,
 Diamantü de Țarigradü,
 Țarigradu jumătate
- 10 Și Brașeu-a treia parte.

Auđită de *G. Moroianu* în Săcele dela Țiganü.

XVI.

- Pogorit a, pogoritü
 Dumneđu pe-acestü pämëntü.
 Se luară, se duseră
 La casa bogatului.
- 5 — Bună ȡiua, bogatü mare,
 Gata-i prânđu de mâncare?
 — Gata-i, gata, nu-i de voi,
 Că-i de boeri ca și noi!
 Se luară, se duseră
- 10 La casa săracului.
 — Bună ȡiua, săracü mare,
 Gata-i prânđu de mâncare?
 — Gata i, gata, mai puținü,
 Hai în casă să'lü prânđimü!
- 15 — Sara bună, săracü mare!
 Se luară, se duseră,
 Dă de-unü mērü și dă de-unü pērü:
 — Ian te suie, Petre, 'n elü
 Și vedü Petre, ce-i vedé?
- 20 — Vēđü casa bogatului
 In mijlocu iadului
 Totü în para focului.
 — Ian te suie mai în susü!
 — Vēđü casa săracului
- 25 In mijlocu raiului
 Totü în spuma laptelui!

Auđită de *G. Ciofleă* dela *N. Taflanü* din Beclénü.

XVII.

- Pusei șeua pe cală murgă
 Ș'apucai
 În susă la raiū.
 Raiu fuse încuiatū,
 5 La Dumneḃeu m'amū rugatū,
 Raiu mi-s'a descuiatū,
 Ce amū vēḃutū, m'amū bucuratū :
 Suflete dalbe'nflorite,
 De părinți blagoslovite.
 10 Pusei șeua pe cală brézū
 Ș'apucai în josū la iadū.
 Iadu fuse descuiatū,
 Ce-amū vēḃutū, m'amū spăimētatū :
 Suflete negre, pârлите,
 15 De părinți afurisite. *)

Auḃită de *G. Oltēnū* dela Ana Călinū din Chichișū.

XVIII.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

- Sfântu Nicolae
 Praznicū și-a făcutū.
 Pe cine-a chematū?
 Totū ómeni bētrāni,
 5 Totū de sama lui.
 Și și-a mai chematū
 Pe sfântulū Iónū

*) Intr'o variantă din Hașfalēu, împărtășită de colegulū I. C. Panțu, se ḃice astfelū:

- Pus'amū șeua pe doi cal,
 M'amū suitū în susū la raiū ;
 Pus'amū mâna pe lăcatū
 Și raiulū s'a descuiatū,
 5 Ce-amū vēḃutū m'amū bucuratū :
 Trupurī albe și 'nflorite,
 Totū de popa spovedite.
 Pusu-m'amū pe-unū iedū bălțatū
 Și m'amū lăsatū josū la iadū,
 10 Iadulū a fostū descuiatū,
 Ce-amū vēḃutū m'amū spăimētatū :
 Trupurī negre și pârлите,
 Totū de Iuda spovedite.

- Nașu lui Dumneșeu,
 Și a mai chematū
 10 Pe bunū Dumneșeu.
 Da elū n'a venitū,
 Că elū a fostū dusū
 Josū pe mare'n josū.
 La mijlocū de mare
 15 Nouē corăbiore,
 Cinci sūntū de creștinū,
 Patru de păgânū.
 Cele de creștinū
 Tare se ruga,
 20 Tare se'nchina
 Ș'apoi pomenia
 Pe bunū Dumneșeu
 Cele de păgânū
 Nicī nu se ruga,
 25 Nicī nu se'nchina,
 Nicī nu pomenia
 Pe bunū Dumneșeu.
 Domnulū că vedea
 Și se mânia
 30 Și mi le neca.

Aușită de *Valente Motoiu* dela Maria Chivulescu din Rêșnovū.

XIX.

- Dómne Isuse Christóse,
 Multū nī ai lăsatū zori frumóse
 Cu rașe prea luminóse.
 Tu din cerū te-ai pogoritū,
 5 Din fecióră te-ai născutū,
 Cu ómeni țī-ai petrecutū.
 Te-ai născutū cu umilință
 Ca să ne fi cu credință
 Și te-ai datū la rēstignire
 10 Spre a noastră mântuire,
 Și te-ai datū in chipū de robū
 Ca să scoți lumea din focū,
 Și te ai datū in chipū de slugă
 Ca să scoți lumea din muncă.
 15 Așeptămu-te, Christóse,
 Ca nisce pasēri setóse,
 Când pogóră

- La isvóře
 Și se plécă
 20 De s'adapă
 Și lui Dumneđeu se rógă,
 Din grele primejdii scapă.
 O Isuse, multú mi-esci dulce,
 Ne-ai spăsitú cu sfânta cruce,
 25 Toți cu ea la raiú ne-omú duce,
 Cu toți sfinții dimpreună,
 Să ne facemú voia bună !

Auđită în Tărlungeni de *G. Cranga*

XX.

- Dómne Isuse Christóse,
 Multú ne-ai lăsatú zori frumóse
 Și rađe prea luminóse !
 Domnú din cerú te-ai coboritú,
 5 Te-ai coboritú pe páméntú,
 Chipú de porumbú te-ai făcutú
 Și luda că te-a vëndutú.
 Jidovilorú că te-a datú,
 Trei-deci de-arginti și a luatú.
 10 Pe cruce te-au rėstignitú,
 Cu pironú te au pironitú,
 Cu sulița te-au străpunsú.
 Josú la iadú că te-ai lăsatú
 Și iadulú l'ai sfărimatú,
 15 Mulți diavoli s'au spăiméntatú,
 Suflete s'au bucuratú.
 Intr'o parte te-ai uitatú,
 Pe moșú Adamú l'ai aflatú :
 — Scól', Adame, moșú Adame,
 20 Că ție că ți-amú cređutú,
 Toți din iadú mărturisindú !
 Ne-ai scosú, Dómne, din peire
 Pentru-a nóstră mântuire.
 De acum până'n vecie,
 25 Mila Domnului să fie,
 La mulți ani cu bucurie,
 Dumnea-vóstră veselie !

Auđită de *Traianú Comșa* în Ghimbavú.

XXI

Da voi sfinți mărunți

- Ce-mă d'ispitiți?
 Sciți voi, bine sciți
 Că m'amă coborită
 5 La lină fântână,
 Apă ca să béu.
 Apă n'amă béutū
 Că m'orū d'apucatū
 Căni de Jidovi
 10 Și m'orū răstignitū
 Pe cruce de bradū.
 Piróne 'mī bătea,
 Din tălpi și din pălmi
 Sângele 'mī curgea,
 15 Ei mi'lū sprijinea.
 Din paharū d'amarū
 Îmī dedea să béu,
 Eū nu vreamū să béū
 Și josū mi'lū vërsamū,
 20 Totū mirū mi'lū făceamū.
 Și m'orū d'apucatū
 Căni de Jidovi
 Și m'orū îmbrăcatū
 Cămașe de-urziol,
 25 Căciulă de scăiū,
 Brăulū de măceșū.

Auđitā dela Țigani de A. Sfetescu în Satulungū (Săcele).

XXII.

- Sub pólele cerulū
 La mijlocu raiulū
 Este-o masă mare 'ntinsă.
 Dér la masă cine șade?
 5 Șade bunulū Dumneđeu
 Cu Iónū, sfântu Iónū
 Și judecă pe Adamū.
 — Eși, Adamū, din raiu afară,
 Dēcă 'n raiu nu ți-a plăcutū
 10 La mirosulū florilorū,
 La dulcēța pómelorū,
 La viersulū pasērilorū!
 — Fii'mī, Dómne, iertătorū,
 Iertătorū și cređătorū,
 15 C'amū greșitū și-amū adormitū

- Sub unū pomū mare 'nfloritū.
 Șarpele m'a ocolitū,
 Mai tare m'a ametițū. *)
 La căpētēiū
- 20 Unū gutuiū,
 La picióre
 O flóre mare,
 La mijlocū
 Unū busiocū.
- 25 Piatră mare m'i-a lăsatū,
 Piatră mare nestimată,
 De lumină lumea tótă.

Auđită de *Const. Căciulă* în Turcheșu (Săcele).

XXIII.

- Sub pólele cerului
 La mijlocu raiului
 Mese 'ntinse,
 Jețuri scrise.
- 5 Dar la masă cine șade?
 Șade bunu Dumneđeu
 Cu Iónū, sfântu Iónū
 Și 'm'i judecă pe Adamū.
 — Măi Adame, prostū Adame,
- 10 Slobođie 'n raiū ți-amū datū
 Din toți pomii să mănânci,
 Numai din celū pomū mai mare,
 Celū mai mare și 'nfloritū,
 Că acela e opritū!
- 15 — Iartă, Dómne, c'amū greșitū,
 Amū greșitū și-amū adormitū
 Sub celū pomū mare 'nfloritū.
 Iuda 'n grabă m'i-a venitū,
 Měrū în gură m'i-a strujitū
- 20 Și eu golū m'amū pomenitū!
 Rēmâi, gazdă, sănētósă,
 Peste anū mai veselósă,
 Ca și vița vinului,
 Ca și spicu grâului!

Auđită în Belinū de *Iónū Ciucanū*.

*) In unele variante în locū de
 Mai tare m'a ametițū,
 se đice:
 Mai tare m'a năvălitū.

B) Colinde lumesci.

I.

- D'ale voşilorŭ de ziua
 Nu vŭ voi aŝa pripiti,
 Că noi amŭ întârziatŭ
 Peste vŕfŭ de munţi înalţi,
 5 Munţi înalţi, cutremuraţi,
 Văi adŕnci cam turburaţi.
 Şi noi bine-amŭ nimeritŭ
 Doi berbeci bătŕndu-se
 Pentr'unŭ fulgŭ de aurelŭ;
 10 Şi noi multŭ amŭ degeratŭ
 Până fulgŭ amŭ d'apucatŭ.
 Şi noi bine-amŭ nimeritŭ,
 La casă de omŭ cinstitŭ,
 C'are feţi şi fete mari
 15 Şi fulgu l'o cumpŕrare
 Şi la ũile l'o ţinere:
 Intăiŭ ziua de Crăciunŭ
 Şi ziua de sfântŭ Văsi
 Şi ziua de Boboteză,
 20 Cănd creştinii se botŕză.
 Rŕmăi, omŭ bunŭ, sănŕtosŭ,
 C'ai fostŭ gazda lui Christosŭ.
 De acum până'n vecie
 Mila Domnului să fie,
 25 Dumnea-vóstră bucurie
 Şi nouŕ de veselie.

Auđită în Dŕrstele Braşovului.

II.

- Colo'n josŭ şi mai în josŭ
 Este-unŭ câmpŭ mare, frumosŭ,
 Dŕr nu-i înfloritŭ de florŭ,
 Ci e înalbitŭ de oi.
 5 Dŕr după oi cine umblă?
 Umblă bunulŭ Dumneđeu
 Cu fluerŭ de aurelŭ;
 Cănd din fluerŭ imŭ ũicea,
 Oile că se strŕngea.
 10 Elŭ din gur'aŝa grăia:
 — Oie, oie,
 Belebie!

Cf. Teodorovici, Poezii

pag. 68, ambale colinde

fi: alleluia

ziua p. c. la cort

al colindelor p. c.

cu un denunţam

că azilul e greşit

n. l. d. 2010

deci mar. in. d.

be 2010 de ziua.

BCU, Biblioteca Centrală a Universităţii Cluj

- De când umblu după voi,
 Amă înălbită ca și voi,
 15 Dér acuma vinde-voiă !
 — Nu grăi, Dómne-a ne vinde,
 Ci ne iarnă 'n astă iarnă
 Și ne scóte 'n primăvară
 Și ne fă trei cărdulețe,
 20 Trei cărdurī
 La trei tērgurī:
 Oī țigăi cocónelorū,
 Berbecașii Grecilorū,
 Mielușei domnilorū !*)

Auđită de *Ionu Șona*, în Zērnesci.

III.

- Pe prundu sfinteī Măriī
 Ionū oile pāscea,
 C'unū fuerū mare ȓicea,
 Cum ȓicea
 5 Turma'ī plāngea.
 Cea mai mică
 Miorică
 Sare 'n vėntū,
 Sare 'n pāmėntū,
 10 Sare 'n fruntea oilorū.
 Da lui Ionū ce-o să-i dāmū?
 La Crăciunū
 Unū mielū mai bunū,
 La Sānzene
 15 Douē miele,
 La ispasū
 Unū bulzū de cașū.

Auđită de *G. Cioflecă* dela Nicodimū Taflanū din Beclėnū.

IV

Sub cea pólă de dumbravă
 Mare cărdū de oī se 'mpază.

*) Varianta lui *Ștefanu Dobreanu* se sfērșese astfel :
 Oī seine Grecilorū,
 Berbecași coconilorū,
 Miorele Turcilorū ;

éră o a treia variantă totū din Zērnesci, împărtășită de *Ionu Guguianu*, încheiă astfel :

Oī seine Grecilorū,
 Berbecașii domnilorū,
 Miorele popilorū !

- Da le pază, cin' le pază?
 Pază Gheorghe, bunū voinicū.
 5 Elū atâta le-a păzitū,
 C'a smintitū de-a adormitū
 Sub celū mērū mare 'nfloritū.
 Florile s'aū scuturatū
 Pe Gheorghe l'a 'mpresuratū,
 10 Oile s'a 'mprăștiatū.
 Gheorghe când s'a deșteptatū,
 Oile le-a căutatū,
 Le-a cătatū
 Nu le-a aflatū,
 15 Fôrte răū s'a supêratū,
 La Dumneđeū s'a rugatū.
 Domnulū sfântū l'a auditū,
 Oile i-a adunatū,
 De 'ntrebatū, că l'a 'ntrebatū:
 20 — Ale cui sântū ceste oi?
 — Dale, Dómne milostive,
 Eu le pascū, tu mi-le crescī,
 Mai tare mi-le sporescī.
 — Da eu ție ce ți-oiū da?
 25 — La Sân-Gheorghī unū bulzū de cașū,
 La Sânzene
 Douș miele,
 La Crăciunū
 Unū cojocū bunū. —
 30 Să fi, Gheorghe, sănêtosū
 Peste anū mai veselosū,
 Ca vara, ca primăvara,
 Ca și tómna cea bogată
 Că-i bogată, 'ndestulată;
 35 Ca și vița vinului
 Ca și spiculū grâului.
 Rêmâi, Gheorghe, sănêtosū,
 Gheorghe și-alū lui Dumneđeū!

Audită în Hêghigū de *Const. Davidū*.

V.

- Colo susū pe munte'n susū
 Hoi Lerū Dómne,
 Sântū vre-o optū sute de oi
 Și vre-o optū pécărăei,
 5 Numai unu-i străinelū

- Și pe-acela l'orū mânatū
 Să bată oile 'n josū.
 Pân' oile le bătea,
 Lui grea lege că-i făcea:
 10 Ori să'lū pusce, ori să'lū taie.
 Déră elū din graiū grăia:
 — Pe mine nu mă'mpușcați,
 Numai capulū mi'lū luați.
 Și pe mine mă 'ngropați
 15 În strunguța oilorū
 Și 'n jocuțulū mieilorū.
 Pe mine lutū nu puneți,
 Numai dragă sluga mea
 Puie dragū fluierulū meu.
 20 Și când vântulū va sufla,
 Fluierulū că m'a cânta.
 Câte oi mândre, bălăi
 Tôte m'orū cânta pe vâi!
 Câte oi mândre, seine
 25 Tôte m'orū cânta pe mine;
 Câte oi mândre, cornute
 M'orū cânta pe vârfulū de munte.
 Când a sufla vântu 'ncetū,
 M'orū cânta ca pe-unū sêcretū;
 30 Când a sufla vântu linū,
 M'orū cânta ca pe-unū străinū.

Auđită în Turda de *Mihailū Popa*.

VI.

- Colo'n josū și mai în josū
 Florile 'ndalbe, lemnū de mărū,
 Multă cétă-i adunată.
 Dér de cine-i adunată?
 5 Totū de sfinți și de părinți
 Și de ómeni d'ei bêtrâni.
 Și ei staū și colnicescū,
 Stâna vacilorū un' s'o facă,
 Strunga oilorū un' s'o puie?
 10 Aci-i stâna vacilorū,
 Aci-i strunga oilorū.
 Dér în ușe cine mulge?
 Necu'ae ochiī 'și negri.
 Dér în ușe cine dă?
 15 Henuța, ochiī 'și negri.

- Iléna din graiū grăia :
 — Dați mai tare, frățioare,
 Că vinū doī norei de plóie!
 — Nu te, soră, spăria,
 20 Că nu'sū nourei de plóie,
 Ci sūntū pețitorii tăi.
 Vinū la mine,
 Cerū pe tine.
 Lângă tine totū mai cere
 25 Multe sute
 Oī cornute.
 Lângă ele
 Totū mai cere
 Cărdulețū de miorele.
 30 Lângă ele
 Totū mai cere,
 Cere deciuri
 De berbeciuri.
 Lângă ele
 35 Totū mai cere,
 Cere murgu celū din grajdū
 Inșelatū și infrēnatū,
 Cum e bunū de 'ncălecatū. —
 Ea din gură-așa grăia :
 40 — Nu te, frate, spăria,
 Că'n cămară m'oiū băga
 Și la față m'oiū schimba;
 Oiu da față la albele,
 Buze moi la rumenele,
 45 Buze roșii, subțiete
 Și sprāncene 'ncondeiete.
 Ș'oiū lua ie
 Dintr'o mie
 Și brăū latū
 50 Din Țărigradū
 Și brățele
 Din Săcele
 Și papuci
 Dela Turci.
 55 Pe mine când m'orū vedé,
 De mine toți s'orū mira.
 Și de-acum până 'n vecie
 Mila Domnului să fie.

VII.

- Este'mî, este unû d'omû bunû
 Lerule Domnule,
 Şi mi'sû d'are-o fată mare.
 Da pe nume cum o chiamă?
 5 Şi mî-o chiamă Mariuța,
 Mariuța ochii'şî negri.
 Pețitori, logoditori
 Vinû la mine, cerû pe tine.
 Că pe tine nu te-omû dare,
 10 Că esci mică, ne'nțeléptă
 Şi'mî cerû multû pe lângă dênsa:
 Boghilarû din Țeligradû;
 Nu l'omû da, că nu'lû avemû.
 Şi'mî cerû multû pe lângă dênsa:
 15 Şi 'ncă buți cu bani mărunți;
 Că le-omû da, că şi d'avemû.
 Şi'mî cerû multû pe lângă dênsa:
 Şi'ncă'şî bunulû celû din grajdû;
 Că l'omû da, că'lû şi d'avemû.
 20 Şi'mî cerû multû pe lângă dênsa:
 Ş'o rochița
 D'impestrită;
 Că omû da, că şi d'avemû.
 Şi'mî cerû multû pe lângă dênsa:
 25 Papucei
 De nouş lei;
 Că i-omû da, că şi d'avemû.
 Şi'mî cerû multû pe lângă dênsa:
 Ş'o mintie
 30 De anglie;
 Că omû da, că şi d'avemû.
 Sâmbăta s'o logoditû,
 Dumineca s'o nuntitû.
 C'asta-i Țiua de Crăciuuû,
 35 Noi umblămû ş'o colindămû.

Audită dela unû Țiganû din Ghelinta (lângă Brețcu).

VIII.

- În curte la cestû d'omû bunû
 Şedû doi, trei boeri la masă.
 Dér boerii ce vorbia?
 Pe Țica mî-o logodia.
 5 Dară zestre ce-i cerea?

- Cerea suta de oi mari.
 Din ce cere, totu mai cere,
 Cere miia de miore.
 Din ce cere, totu mai cere,
 10 Cere pe murgu din grajdü.
 Si când taica auđia,
 Ese-afară läcrämändü,
 Inträ'n casä suspinändü.
 Er' Ţica din gurä ęice:
 15 — Ia tacı, taică, nu mai plänge!
 Oiü intra în cea cămarä
 Ş'oiü băga fađa 'n albélä,
 Buze moi la rumenélä.
 Ş'oiü lüa ie dintr'o miie,
 20 Rochie de cofterie,
 Şi cercei
 Mai prosticeı,
 Numai de cincı pungı de lei.
 Când o bate vëntu'n fađa,
 25 Uple casa de dulcétä;
 Când o bate vëntu'n dosü,
 Uple casa de mirosü!

Auđită de I. Căpitănescu, dela mamă-sa din Săcele.

IX. /

- Sub pólele cerului
 Trandafirule,
 La mijlocu câmpului,
 Trandafirule,
 5 Au crescutü doi pomi înalți,
 'Nalți, înalți și minunați,
 De vêrfuri apropiati,
 De tulpini cam depărtați.
 La tulpina pomilorü
 10 Este strunga oilorü.
 Dar în scaunü cine mulge?
 Neica Niță, ochii negri.
 Dar de mânatü cine mânä?
 Totü Maruța, ochii negri.
 15 — Mänä, Măruço, mai tare,
 Că ne-ajunge riü de plöie.
 Da nu este riü de plöie,
 Peșitorı de-ai dumnea-vósträ.
 Dér de zestre ce mi'si cere?

- 20 Sute, sute
 OI cornute
 Și vre-o cincî-decî
 De berbecî
 Și pe murgu celū din grajdū
- 25 Închingatū și înfrînatū,
 Ca să mîergă la vînatū,
 C'acolo-î satu bogatū
 Și fetele mai frumoșe.
 Fete mari horă făcea,
- 30 Neica Niță se prindea
 Și cocónă 'și alegea,
 De degețelū o strîngea
 Și cocóna lăcrăma.
 — Tacî, cocónă, nu mai plînge !
- 35 Nu te ducū róbă să'mî fi,
 Ci stăpân'argaților
 Și dómnnă slujnicilorū !

Audită de *Iónu Dima* din Purcăreni.

X.

- BCU Cluj / Central University Library Cluj
- Ferice de cestū omū bunū
 Că mi'stū d'are o fată mare.
 Vinū feciori de mari boeri
 La Maria de mî-o cerū;
- 5 Lîngă ea zestruri mai cerū,
 Și cerū carē
 Cū povară,
 Cerū pe murgulū celū din grajdū
 Înfrînatū și inchingatū,
- 10 Cum e bunū de 'ncălecatū.
 — Ce stați frați așa 'ntristați
 Și voi părinți stînjiniți?
 C'asa-î legea fetii mari,
 Totū pe murgu să i-lū dai!
- 15 Susū în pórta lui Christosū
 Rēmăi omū bunū sãnētosū,
 Cu-ai tēi frați, cu-ai tēi părinți
 Ai lui Dumneđeū să fiți.

Audită în Zêrnesci de *B. Bude*.

XI.

Dinaintea cestorū curți
 Ce-a crescutū

- Și ce-a născutū?
 Crescut'au doi pomī înalți,
 5 'Nalți, înalți
 Și minunați,
 La vêrfuri amestecați,
 La tulpini cam depărtați.
 La mijlocu pomilorū
 10 Este-unū légănū de mătase.
 Dér în légănū cine șade?
 Mariuța, ochii negri.
 Totū cöse și chindisesce
 Guleru tătâne-sëu;
 15 Cu firū verde împletisce,
 Cu celū galbinū isprăvesce.
 Dumneđeū c'o dăruesce
 C'o dalbă de cununită.
 Să țî-o țîi, Maruço, ție
 20 Rare-orī la sêrbători
 Până'n ȃi de Bobotéză,
 Când prunciī micī se botéză
 Și cei mari se creștinéză. —
 Susū în pórta lui Christosū
 25 Rêmâi, omū bunū sănêtosū,
 Cu-ai têi frați, cu-ai têi părinți
 Ai lui Dumneđeū să fiți.
 Să trăiți,
 Să mîrgăliți
 30 Ca florile mêrului,
 Ca stelele cerului.

Auđită în Zêrnesci de *Iónu Garoiu*.

XII.

- Între lipū, între mălinū
 Légănu se clatină,
 Dar în légănū cine șade?
 Șade Vița tênêra
 5 Și cöse și chindisesce,
 Cu firū galbinū împletisce
 Cămașă tăicuțu-sëu,
 Brău albastru vêru sëu,
 Năframă drăguțu-sëu.
 10 Vița bota că'și lua,
 La fântână se ducea
 Și cu Ghița se 'ntêlnia

- Și din graiū așa grăia :
 — Ține, dragă, năframa!
 15 — Ce să facū eū cu dēnsa ?
 Cruciuliță de argintū,
 Amēdoī s'aū potrivitū ;
 Cruciuliță de aramă,
 Amēdoī sūntū totū de-o samă.
 20 Rēmâi, Vițo, sănētōsă,
 Cum esci dalbă și frumōsă!

Auđită de *Iōnū Rēsnoveni*, în Brașovū.

XIII.

- Înótă, cerbe, 'nótă
 Și nispótă.*)
 Dér în cōrne ce mi'si pōrtă ?
 Pōrtă légănū de mētase. .
 5 Dér în légănū cine'mi cōse ?
 Mariuța ochi'si negri.
 Și'mi cōse și'mi chindisese
 Gulerașū frățini-sēū
 Și basma lui Dumnedēū.
 10 Pe sub légănū cin' se plimbă ?
 Se plimbă coconū de domnū.
 Se plimba
 Și se ruga:
 — 'Ntōrce-te, Mario, 'ncōce !
 15 — Nu mă potū, cocōne, 'ntōrce ;
 Greū mi-e capu de bani mulți,
 Urechiuși
 De părăluși,
 Degețele
 20 De inele !
 Busiocū verde pe masă,
 Rēmâi, gazdă, sănētōsă !

Auđită în Sohodolū (Branū) de *Leontinū Pușcariū*.

XIV.

Între linī, între mălinī
 Légānu se clatină,

*) *n* celū dintāiū din cuvēntulū *nispótă* se pronunță ca *ny* ungurescū.

- Légănū verde de mētase.
 Dar în légănū cine șade?
 5 Șade-Anica tēnēra
 Și 'și cōse și'și chindisesce,
 Cu firū galbinū impletese
 Cămașa tăicuțu-sēū,
 Gulerășu frate-sēū.
 10 Țr' Anica tēnēra
 Diminēța se scula,
 Se scula, se peptēna,
 Douē cōde că'și facea,
 Cununița și-o punea,
 15 Cu marama se'ncingea,
 Bota'n mână și-o lua,
 Și la apă se ducea,
 Cu Nițică se'ntēlnia
 Și Nițică-așa-ī vorbia:
 20 — Tu, Anico, draga mea,
 Dă'mī mie marama ta!
 — Ce să faci cu marama?
 Petrece-te-aī prin dēnsa,
 Prin dēnsa ca dōmnă-sa!
 25 — Tu, Anico, draga mea,
 Dă'mī mie inelu tēū!
 — Ce să faci cu inelu?
 Petrece-te-aī prin dēnsu,
 Prin dēnsu ca degetu!..
 30 Trandafirū verde pe masă,
 Rēmâī, gazdă, sântōsă!

Auđită în Turcheșū (Săcele) de *Constantinū Căciulă*.

XV.

- La fântăniță'n făgetū
 Mēru cu florile'ndalbe,
 Unde curge apa'ncetū,
 Cetū, incetū
 5 Pe sub făgetū,
 Fete mergū cu vedrele
 Și voinici cu caiī murgī.
 Țr' și Ghiță tēnēru
 Cu Tincuța se'ntālnea ;
 10 Elū din gură-așa grăia :
 — Na, tu Tinco, calu meu
 Și mi'lū pōrtă prin rēslogī,

- Prin răslogi de bosiocu,
Să'ți dea Dumnezeu norocū
- 15 Și ție și calului!
Er Tincuța tânăra
Diminēt' că se scula,
Se scula, se peptăna
Două cōde că'și făcea
- 20 Și-amēndouș'n două-sprece;
Cununiță că'și punea,
Cununiță în cosiță
Și inele 'n degețele,
Mărămióră 'n cingătóre.
- 25 Bota 'n mână și-o lua,
La fântână se ducea
Și cu Ghiță se 'ntelnea.
Elū din gură-așa grăia:
—Tu Tincuțo, draga mea,
- 30 Dă'mi mie mărămióră!
—Ce să faci cu marama,
Vēntura-te-ai cu dēnsa,
Cu dēnsa ca dōmnă-sa?—
Și-i cere inelusu.
- 35 —Ce să faci cu inelu,
Petrece-te-ai prin dēnsu,
Prin dēnsu ca degetu? —
Și-i cere cununița.
—Ce să faci cu cununa?
- 40 Cununa-te-ai cu dēnsa,
Cu dēnsa ca dōmnă-sa! —
Fi, Tincuțo, sănētósă,
Cum esci dalbă și frumósă!

Auđită în Brașovū de *G. Măciucă*.

XVI.

- Sub doi meri și sub doi perii
Da Lerū, Dōmne, Lerū,
Este-unū patū mare rotatū.
Da pe patū ce-i așternutū?
- 5 Covorū verde de mătase
Pe margini cu aurū trase,
La căpătăiū
Alāmăi,
La mijlocū

- 10 Totă busiocă,
La picióre
Ismă, flóre.
Dér în pată cine-I culcată ?
Jupânesa cu jupânu
- 15 Și doi dragi de coconași.
Să fi, gazdă, sănătósă,
La mulți anî mai veselósă
Ca și tómna cea bogată.
Cu de tóte 'ndestulată !

Auđită de G. Moroiană în Săcele dela Țiganî.

XVII.

stava-ne bogamne
cu unu (bun) plod
cul de plod
IX

Duminecă pe la prândă
Riurelă de plóie,
Sbórá doi porumbi pe susă
Riurelă de plóie,

- 5 Ună porumbă și-o porumbiță,
Pe porumbă ilă chiamă Ghiță,
Pe porumbiță Maruța.
— Tu Maruțo, șurturi multe,
Diî me-ti sê te mărite,
- 10 Să-ți dea casă cu pridvoră
Și grădină cu fântână,
Să spele Maruța lână !
Maruța lână spăla,
Ghiță trece pe-acolea.
- 15 — Tu Maruțo, draga mea,
Dă-mi tu mie-ună folcă de lână
Să-mi facă o mănuse'n mână !
— Ba eă lână nu ți-oiă da,
C'amă să facă ună straiă pe pată
- 20 Să ne fie de culcată !

Auđită de V. Steriană dela mamă-sa din Cernatu (Săcele).

XVIII.

- Niță, bună bărbatū,
Elū s'a lăudatū,
Că elū dēu își are
Treî ibovnicele
- 5 In treî săticele,
Treî cornuri de țară :
Pe una o chiamă

- Dalbă Braşovencă,
Pe una o chiamă
- 10 'Naltă Moldovencă,
Pe una o chiamă
Româncă de ţară.
Românca de ţară.
Ea a poruncitū
- 15 La Niţă la oi:
— Vie Niţă, vie,
Dac'o sta să vie,
Dacă nu, să spuie,
Că oile-au fătātū,
- 20 Trecutū de fătātū
Şi vinū tâlhărei
Şi iaū mieluşei
Şi se ducū cu ei,
Niţă făr' de ei. —
- 25 'Nalta Moldovencă
Ea a poruncitū
La Niţă la oi:
— Vie Niţă, vie,
Dac'o sta să vie,
- 30 Dacă nu, să spuie;
Strugurii s'aū coptū
Ş'aū trecutū de coptū
Şi vinū porumbei
Şi iaū strugurei
- 35 Şi se ducū cu ei,
Niţă făr' de ei;
Vine-o cioră negră,
Duce viţa 'ntrégă. —
Dalba Braşovencă
- 40 Ea a poruncitū
La Niţă la oi:
— Vie Niţă, vie,
Dac'o sta să vie,
Dacă nu, să spuie,
- 45 Că grâu s'a coptū
Ş'a trecutū de coptū
Şi vinū păserele
Şi iaū spicşorele
Şi se ducū cu ele,
- 50 Niţă făr' de ele.

XIX.

- XX
 Lerului în ceste curți
 Și la cești domni buni
 Mi-au crescută, născută
 Doi meri alunei
 5 Mari și minunei,
 De toamna sădiți
 Și vara 'nfloriți,
 Floriți, mărgăriți.
 La tulpini de meri
 10 Mese de boeri,
 Jocă de negustori.
 Jocu cine 'lă trage?
 Domnu dumnea-lui,
 Trage, chiuesce,
 15 Toegă răsucisce
 Și se fericesce:
 Ferice, ferice,
 De cari m'au născută,
 Parte ce-amă avută
 20 De casă, de masă,
 De dămnă frumășă.
 Și mă pörtă bine
 Precum se cuvine,
 Cu cămăși de ină,
 25 Gulerașă de firă.
 Eă le sciă purta
 Rară la dăle mari
 Ca pe la Crăciună
 Și la Bobotéză,
 30 Când preoți botéză,
 Lumea creștinéză!
 Bună séra 'n casă
 Boeri dumnea-vóstră!

Audită în Turcheșă (Săcele) de Iónă Minea.

XX.

- La puțu cu zalele
 Răurelă de plăie,
 Cum răsare sórele!
 Răurelă de plăie,
 5 Da nu-î sóre răsărită,
 Neica Ghiță 'mpodobită
 Cu podóbe de argintă,

- Cum n'amă văduțu de când sântu.
 Cu cămașe de bumbacū,
 10 Cu căciulă neșă 'n capū.
 Are-unū calū cam gălbiorū
 Înșeuatū și înfrēnatū,
 Numai bunū de 'ncălecatū.
 Rabdă murgu'n grajdū flămēndū,
 15 Într'unū grajdū mare de pétră.
 — Rabdă, murgule, și tacī,
 Rabdă și tu nemâncatū,
 Cum rabdū și eū ne'nsuratū.
 Că dacă m'oiū însura
 20 Și cocónă mī-oiū lua,
 Totū cu pâne te-oiū ținé,
 Cu pâne de grâu curatū,
 Cu vinū roșu strecuratū,
 Cu ovēsu vēnturatū!

Aușită dela colindători din Săcele.

XXI.

- Susū în malu Jiului
 La tērgu Sibiiului
 Horă mare
 Se d'aflare
 5 Totū de fete și neveste,
 Dar ca Țica nu mai este.
 Eră Țica frumósa
 Diminēt' că se scula,
 Se spăla, se peptēna
 10 Și la horă se ducea.
 Er și Niță tēneru
 Diminēt' că se scula,
 'N grajdū de pétră că intra,
 Pe murgu și'lū țesăla
 15 Și pe murgu 'ncăleca
 Și la horă se ducea
 Și'ngă Țica se prindea.
 Și juca, câtū imī juca
 Și de mână mī-o lua
 20 Și acasă c'o ducea:
 — Ecă, maică, nora ta! —
 Maică-sa tăgăduia:
 — Asta nu e nora mea! —

- Er' și Niță tînăru
 25 Elū din gură-așa grăia :
 — Nu te-amū luatū róbă să-mī fi,
 Ci te-amū luatū dómnnă să fi,
 Să fi dómnnă curțilorū,
 Nor' bună părințilorū ! *)

Auđită în Brașovū de G. Măciucă.

XXII.

- Malu Dunării
 Și malu mării;
 Pescele din mare
 Din mare-a eșitū
 5 Și s'a tăvălitū,
 'N grădin'a intratū,
 Florile-a stricatū,
 Totū felu de florī,
 Mai multū bosiocū,
 10 Că-i mai cu mirosū
 Și mai drăgostosū.
 Vița tînăra
 Fuga'mī alerga
 Pân' la maică-sa.
 15 — Asta ce-o să fie
 Cu florile mele?
 De ce le stropescū,
 Mai răū veștejescū! —
 Maică-sa-i grăia :
 20 — Vițo, draga mea,
 Tu să mi-te duci
 'N umbra gardului,
 Rađa sórelui,
 Brēu să'lū descingī,
 25 Pescele să'lū legī! —
 Vița tînăra
 Fuga'mī alerga
 'N umbra gardului,
 Rađa sórelui.
 30 Brēu descingea,
 Pescele 'lū lega.

*) Totū după alū doilea versū se repetēză refrenulū: Ș'alū
 meū dorū și dragū, dómnele.

- Pescele-î grăia :
 — Vițo, draga mea,
 Nu mă mai lega,
 Că cu carnea mea
 35 Nunta 'ți vei nunta
 Și cu solzii mei
 Înzestra-te-vei,
 Că'sū totū gălbiorī
 40 Pentru pețitorī! —
 Trandafirū pe masă,
 Fiī, Vițo, voiōsă
 Cătū esci de frumōsă!

Auđită în Brașovū de *G. Măciucă*.

XXIII.

- Neculaī, tēnērū voinicū,
 Diminēța se scula,
 Pe ochī negriī se spēla,
 Cheile 'n mână lua,
 5 Grajdū de pétră descuia,
 Murgu-afară că'lū scotea,
 Ilū scotea, ilū țesăla
 Și frumosū ilū înfrēna:
 Cū scăările de argintū,
 10 Cum n'amū vēđutū de când sūntū.
 Sare 'n vēntū,
 Sare 'n pāmēntū.
 — Bună hora, zinelorū!
 — Dacă-ī bună, vin' ș'o jōcă,
 15 De trei orī, de nouē orī!
 Lēgă-ți calu de-unū buștēnū,
 De-unū buștēnū, de-unū leuștēnū,
 De-o cracă de măghiranū! —
 Și s'ajungī, gazdă, s'ajungī
 20 Multe-ajunurī
 De Crăciunurī!

Auđită în Turcheșū (Săcele) de *Radu Sulică*.

XXIV.

- Colo'n josū pe lângă cerū
 Este-unū negru norișorū,
 Dér nu-ī negru norișorū,

- Că e Niță tinerelă
 5 C'ună calū albū cam gălbiorū,
 Totū mi-lū strēnge
 Și 'lū cofrēnge.
 Sare icī, sare colea,
 Sare 'n pōrta raiulū.
 10 Dér sōrele nu-ī acasă,
 Numai sora sōrelū.
 Ea afară că-mī eșiară,
 Calū de frēu că mi'lū luară,
 În grajdū de pétră 'lū băgară,
 15 Fēnū cu florī îi revērsară,
 Fēnū cu florī din sērbători
 Adunatū de trei surorī.
 Pe Niță de mână'lū luară,
 Și 'n casă că mi-lū băgară.
 20 La masă că mi-lū chemară,
 Mai frumosū că mi-lū cinstiară :
 C'unū paharū
 De marmurarū.
 În fundu paharulū
 25 Scrisă-ī flōrea raiulū,
 În cōsta paharulū
 Scrisă-ī luna cu lumina
 Și sōrele cu căldura.

Auđită de Ștefanū Pișcu în Zērnescī.

XXV

- Ștefanū, bunū bărbatū,
 Elū s'a lăudatū,
 Că elū ca mi-ī scie,
 Unde apa cură
 5 Câte-o picătură,
 Pe lespeđi rēsună.
 Ștefanū, bunū bărbatū,
 Săgeți și-a luatū
 Și elū că s'a dusū
 10 Din liveđi în veđi
 Mijlocū de pădure,
 Unde apa cură
 Câte-o picătură,
 Pe lespeđi rēsună.
 15 Cerbu moțăia,

- Elu ilu săgeta.
 Cerbu că mi-a ȃisū :
 Vai, codre sicrete,
 Vedé-te-aşū pãrlitū,
 20 Sã fi rësunatū,
 Më fi deşteptatū! —
 Ştefanū, bunū bãrbatū,
 Elū mi-a cuvântatū :
 — Nu më blãstëma,
 25 Cã eū te-oiū lua
 Şi eū cã te-oiū duce
 Din liveđi în veđi
 La fete de Greci.
 Ghiuliţele*) tale
 30 Face-oiū pãhãrele,
 Ca sã béu din ele ;
 Corniţele tale
 Face-oiū legãnele,
 Ca sã dormū în ele.

Audită în Zãrnesci de *Bart. Nenciu*.

BCU Cluj / *University Library Cluj*

XXVI.

- Pe sub viţa vinului
Junelui bunū,
 Voinicū calu'şî potcovia
Junelui bunū,
 5 Cu potcove de argintū,
 Sã n'atingã de pãmëntū.
 Suliţa şî-o zugrãvia,
 Mamã-sa din graiū grãia :
 — Ce ţi-e ţie, fiu mamii?
 10 Ori ai pusū gãndū de 'nsuratū,
 Ori gãndū rëu de cãtãnitū?
 — Ba eū, mamã, nu mi-amū pusū
 Nici gãndū bunū de însuratū,
 Nici gãndū rëu de cãtãnitū,
 15 Ci în luptã sã më luptū!
 Colo'n vërfu muntelui,
 De laturea drumului,
 Sub unū mërū mare 'nfloritū
 Şade leulū adormitū.

*) *Ghiuliţele* : credū, cã diminutivulū dela unghii.

- 20 — Scólă leū,
 Măi căne răū,
 In luptă să ne luptămū
 Și 'n săbiū să ne tăiemū !
 — Ba in luptă, că-ī mai dréptă
- 25 Și-ī de Dumneđeū lăsată !
 Se luptară, se luptară
 Di de vară
 Până 'n sară.
 Când era pe la apusū
- 30 Voinicū pe leū l'a răpusū.

Auđită in Tohanulū vechiū de *George Vodă*.

XXVII.

COLIND SOLAR

- Cin' se plimbă'n susū și 'n josū?
 Plimbă Iencea Sibiencia
 Pe malu Udriilorū,
 Cu calu trăgêndū de frâu,
5. Cu oblânci
 De turte dulci,
 Cu șeua totū argințelū,
 Cu chinga totū fluturei,
 Cu frêu totū năsturei.
10. Și mi'lū strînge
 Și mi'lū frînge
 Și mi'lū calcă'n pétră sécă,
 Pétră sécă scânteī varsă.*)

Auđită de *I. Căpitănescu* dela mamă-sa din Săcele.

*) Acéstă piesă este de bună sémă unū fragmentū dintr'o baladă. In colecțiunea d-lui G. Dem. Teodorescu (Bucuresci 1885) se află o legendă întitulată: „Iencea Săbiencia.”